

Talousvaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi saatavien perinnästä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta

Lakivaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi saatavien perinnästä annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta (HE 191/2020 vp): Asia on saapunut talousvaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava lakivaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- lainsäädäntöneuvos Katri Kummoinen, oikeusministeriö
- erityisasiantuntija Mirja Kapraali, oikeusministeriö
- ylitarkastaja Anna-Emilia Sirén, Etelä-Suomen aluehallintovirasto (etäkuuleminen)
- asiantuntija Lauri Koskentausta, Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry (etäkuuleminen)
- johtava lakimies Antti Laitila, Finanssiala ry (etäkuuleminen)
- varapuheenjohtaja Arttu Rautiainen, Suomen Perimistöimistöjen Liitto ry (etäkuuleminen)
- lainsäädäntöasioiden päällikkö Tiina Toivonen, Suomen Yrittäjät ry (etäkuuleminen)

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- Finnvera Oyj

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Talousvaliokunnan lausunnon rajaus. Talousvaliokunta on tarkastellut hallituksen esityksessä ehdotettua lainsäädäntöä oman toimialansa näkökulmasta huomauttaen, että ehdotettu sääntelyratkaisu on osa laajaa, pääosin lakivaliokunnan toimialaan kuuluvaa sääntelyä, johon kohdistuu laajempiakin kehittämistavoitteita — muun muassa luottokelpoisuutta osoittavien rekisteritietojen sääntelyyn. Talousvaliokunta kohdistaa tässä lausunnossa esittämänsä huomautukset kohdenetusti perintätoiminnan tilapäiseksi tarkoitettuun sääntelyyn hallituksen esityksen rajauksen mukaisesti.

Valiokunnan lausunto TaVL 24/2020 vp

Lähtökohtana sopimusvapaus. Saatavien perinnän tarkoituksena on osaltaan turvata laskulla maksamista hyödyntävää kaupankäyntiä. Luottokauppaan perustuvan järjestelmän toiminta edellyttää mahdollisuutta perintätoimiin maksamisen häiriötilanteissa, jotta myyjät ja luotonantajat voivat saada suorituksen sopimusten mukaisille saatavilleen. Tässä tarkastelussa tulee kuitenkin huomioida, että perintätoimien kustannusten maksajan ja maksujen saajan välillä ei usein ole alun perin sopimussuhdetta: on tavanomaista, että alkuperäinen myyjä siirtää saatavansa tai perinnän joko välittömästi saatavan syntymisen jälkeen tai siinä vaiheessa, kun saatavaa ei suoriteta sopimuksen mukaisesti. Talousvaliokunta katsoo, että ehdotetun sääntelyn mukaiset rajoitukset ovat kokonaisuutena arvioiden johdonmukaisia velvoiteoikeutemme yleisten periaatteiden kanssa.

Tratta. Talousvaliokunta pitää ehdotettuja tratan käyttöä koskevia rajoituksia perusteltuina, joskin korostaen sääntelyn väliaikaista luonnetta ja yhtyen asiantuntijakuulemisessa esitettyyn näkemykseen, jonka mukaan rajoitukset saattavat vaikuttaa rahoitusmarkkinoihin muun muassa luottokelpoisuuden arvioinnin vaikeutumisen kautta.

Tiedon kulku ja määräajat. Talousvaliokunta muistuttaa, että eräissä erityislaeissa, viranomaismääräyksissä ja usein myös yleisissä sopimusehdoissa edellytetään, että elinkeinonharjoittaja ilmoittaa asiakkaalle sopimusehtojen muutoksesta kirjeitse. Esimerkiksi energian myynnin ja verkkopalveluiden yleisissä sopimusehdoissa on tavanomaista sopia, että sähköinen asiakasviesintä edellyttää aina erillistä sopimista. Siten ilmoitusta muutoksista ei voi toimittaa asiakkaalle esimerkiksi sähköisen laskun liitteenä tai muutoin sähköisesti. Talousvaliokunta esittää, että lakivaliokunta ottaisi mietinnössään kantaa siihen, kuinka ehdotetun lainsäädännön mukaiset muutokset voitaisiin viestiä sopimusosapuolille tarkoituksenmukaisimmalla tavalla.

Tiedon kulkuun liittyy myös talousvaliokunnan huoli lain määräaikojen pituudesta suhteessa kirjepostin toimitusvarmuuteen ja -nopeuteen. Talousvaliokunta pitää tärkeänä, että lakivaliokunta arvioi tarkkaan ehdotettujen määräaikojen kohtuullisuutta eri osapuolten kannalta.

Päätelmiä. Talousvaliokunta katsoo, että ehdotettu sääntelyratkaisu on perusteltu, jotta perintätoimet ja niiden kulut eivät kärjistä yritysten maksuvaikeuksia vallitsevissa yllätyksellisissä, poikkeuksellisissa oloissa, kun talouden toimijoiden yleinen toimintaympäristö on käynyt vaikeaksi. Sääntelyn oikeutuksen kannalta on keskeistä löytää velvoitteiden ja vastuiden tasapaino perintämenettelyihin osallisten tahojen välillä. Perintätoimintaan ja maksuhäiriötilanteisiin kohdistuvat pysyvät sääntelyratkaisut tulee tehdä normaalin perinpohjaisen lainvalmisteluprosessin kautta kattavine vaikutusarvioineen ja kuulemismenettelyineen.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Talousvaliokunta esittää,

että lakivaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Valiokunnan lausunto TaVL 24/2020 vp

Helsingissä 11.11.2020

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Juhana Vartiainen kok
varapuheenjohtaja Hanna Kosonen kesk
jäsen Atte Harjanne vihr
jäsen Mari Holopainen vihr
jäsen Eeva Kalli kesk
jäsen Riitta Mäkinen sd
jäsen Matias Mäkyne sd
jäsen Minna Reijonen ps
jäsen Joakim Strand r
jäsen Veikko Vallin ps
jäsen Tuula Väätäinen sd
jäsen Johannes Yrttiaho vas
varajäsen Olli Immonen ps
varajäsen Kai Mykkänen kok
varajäsen Ville Vähämäki ps

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Teija Miller